

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 3 Marca v. s. 1820 roku

Obserwacje meteorologi- czne.	Czas obserwacji.	Wysokość Barom.	wys. Ther. Rean.	Wiatry	Odmia. w powie
	dn. 1 średnia.	28 cal. 0, 1, lin.	+ 0, 3 stopn	Połud. Wscho.	Pochmurne
	dn. 2 średnia.	28 — 0, 0, —	+ 0, 2 —	Zachodni	Pochmurne
	dn. 3 godz. 7	27 — 11, 8, —	— 1, —	Północ. Zach.	Śnieg m.

WIADOMOSCI KRAJOWE

— *W i l n o.* —

Rząd gubernijalny litewsko-wileński podał do ogłoszenia przez gazetę, jak następuje:

M. P. Ukaz Jego CESARSKIĘY Mości
L. W. G. R. Samowładnącego Wszech Ros-
1szej ekspedycyi
1szy stoł. Dnia 21 syy z wileńskiego Guberskiego
lutego roku 1820. Rządu.

N. Rząd ten wysłuchawszy prze-
dła, podług któ- łożenia JW. Lit. Wojennego
rych mają się po- łożenia JW. Lit. Wojennego
dawać prośby do go Gubernatora, z dnia 29 gru-
urzędów i urzęd- łożenia JW. Lit. Wojennego
ków. łożenia JW. Lit. Wojennego

w którym wyraża: iż często by-
wają podawane do JW. Wojennego Guberna-
tora od różnych osób prośby, mijając wszyst-
kie niższe instancye, sądy i urzędy gubernial-
ne, naczelnika gubernii wtenczas, kiedy wszyst-
kie skargi powinny być podawane, gdzie na-
leżą podług ustanowionego na to porządku; że
chociaż takowe nieprzyzwolita drogą podane
do JW. Wojennego Gubernatora prośby za-
wsze oddają się na powrót z nadpisem, iżby
proszący udali się z niemi, gdzie należy; ale po-
żniej ciż sami po raz drugi i trzeci wchodzą
do JW. Wojennego Gubernatora z takimiż
prośbami, tłumacząc, iż się skarżyli gdzie
należy, ale im żadney nie dano rezolucyi; a z te-
go nieporządku wynika, iż należy rozpatrywać
te niepotrzebnie podawane do JW. Wojennego
Gubernatora papiery, i prowadzić koresponden-
cyą w sprawach, które nie były w wyższej
instancyi, lub też i w takich, które nie są je-
szcze zaczęte w żadnym urzędzie, albo zasię-
gać wiadomości od rządzącego gubernią, tego
rządu, departamentów, sądów głównych i dal-
szych inaych urzędów i urzędników; dla tych
przyczyn rezolucye na podawane do nich proś-
by, przez co proszący doświadczają wielkiej
zwłoki, a JW. Wojenny Gubernator traci czas,
który obracać powinien na jego urzędowanie i
cały przez to porządek biegu spraw narusza się.
Dla zapobieżenia temu zaleca Rządowi uczynić
następne rozporządzenie: 1) Wyłożyć porzą-
dek prawny w podawaniu prośb i skarg, z o-
świadczeniem, iż powinny się tylko podawać
do JW. Wojennego Gubernatora prośby na
rządcę gubernii, rząd guberski, skarbową izbę
i dalsze guberskie urzędy, i ogłosić to w guber-
nii przez pośrednictwo ziemskich i mieyskich
policyy. 2) Gdy w podawanych do JW. Wo-
jennego Gubernatora prośbach, prawie nigdy

nie ma wzmianki, kto je układał i przepisywał, a Naywyższemi Imiennemi Ukazami surowie rozkazano takich prośb nie przyjmować i skutku na nie nie czynić, równie też wiele się podaje prośb z podpisami żydowskimi a nawet i w języku żydowskim, co także zabroniono; a zatem Rząd Guberski niezaniedba umieścić w swoim rozporządzeniu i tey okoliczności z wypisaniem praw i z takim dodatkiem, iż jeżeli w następnym czasie będą podawane do JW. Wojennego Gubernatora prośby, które nie były z porządku we właściwym urzędzie, takie zostaną bez żadney odpowiedzi. 3) Jeśli zaś będą podane do Rządu Guberskiego lub do innych guberskich urzędów skargi, od gromad włościan skarbowych lub obywatelskich, lub też od gromady żydowskiej i innego stanu, przyjmując je i za każdym razem donieść dla wiadomości JW. Wojennemu Gubernatorowi natychmiast, a guberskiego prokuratora będzie obowiązkiem nalegać w urzędach guberskich samemu osobiście, a w powiatowych przez pośrednictwo strapczych, ażeby pomienione prośby i sprawy za nimi odbywające się miały bieg skuteczny. 4) Jako częstokroć wchodzi do JW. Wojennego Gubernatora skargi na powiatowe urzędy, iż na podane do nich prośby, nie tylko nie uczyniono satysfakcyi, ale nawet i żadney niedano rezolucyi; i dla tego proszący przymuszeni udawać się ze skargami do JW. Wojennego Gubernatora, przeto wkłada na ten Rząd główny obowiązek na wszelkie do Rządu wchodzące prośby, jeśli nie można zrobić zadosyć uczynienia, dawać nadpisy z wyrażeniem przyczyn, dla których zadosyć uczynić nie można, a to iżby JW. Wojenny Gubernator w razie przyścia do niego skargi, mógł widzieć przyczynę odmówienia; dla równegoż wypełnienia takowego porządku, odnieść się do wszystkich guberskich urzędów, i zalecić najmoooniej ziemskim i mieyskim policyom i urzędom powiatowym. 5) W prośbach wchodzących do JW. Wojennego Gubernatora na kryminalne uczynki, zabójstwa, grabieże, zbicia i t. d. częstokroć nie ma wzmianki o horodniczych i ziemskich sprawnikach, jakby o ustronnych czyli była jakakolwiek ze strony ich okazana protekoya skrzywdzonemu, albo też proszący nie wzmiankują i o tém czy były do nich podawane skargi i jaką otrzymali odpowiedź. JW. Wojenny Gubernator stawia za przykład przy-

słaną do siebie teraz z Szawel od Szreybëra tamiecznego mieszkańca skargę, że członki ratusza, napadłszy na dom jego, zbili jego samego, żonę i szwagierkę niemiłosiernie, popełniając rozmaite tyraństwa, lecz nie wspomniano nic w tej prośbie o ziemskim sprawniku; dla czego Rząd Guberski w rozporządzeniach swoich doda surowe do ziemskich sprawników i horodniczych zalecenie, iżby oni w każdéj kryminalnéj akcyi natychmiast przedsiębrali prawne środki ku protekcyi skrzywdzonych, i donosili temu Rządowi i JW. Wojennemu Gubernatorowi, o tych zdarzeniach z wyrażeniem, co oni w tém uczynili — Jakże zaś Rząd uczyni na skutek takowego zalecenia rozporządzenie, nie doprowadzając go do skutku, przedstawić JW. Wojennemu Gubernatorowi na rozpatrzenie — Prawami zaś przepisano: A) w naywyższej o rządzeniu gubernii ustawie w punktach 243 i 266 o obowiązku horodniczego i ziemskiego sprawnika, iż ci powinni każdemu skrzywdzonemu dać zwierzchniczą opiekę; i przeto jeśli w mieście lub powiecie okaże się gwałt, tedy oni natychmiast śledzą na miejscu bez wielkiego na piśmie wywodu, lecz jedynie wyświecają, czy był taki uczynek lub nie? i świadków examinują; a jeśli co ukogo odebrano i znajduje się w naturze, natychmiast każą powrócić i t. d.: o obowiązkach zaś Rządu Guberskiego w punkcie 98 między innemi wyrażono; iż do niego należą prośby o zwłótkach w miejscach podległych i przypomnienie czyni się od rządu guberskiego po rozpatrzeniu okoliczności; B) w Ukazie Naywyższym 1797 julii 19 rozkazano: dla przecięcia wszystkich tych złych skutków, jakie cierpi dobro służby i powszechności przez wszczynanie procederów na samém pieniactwie opartych, przykłady tego liczne dostrzeżone są szczególniej w Gubernii Litewskiej, rozkazujemy: skargi obywateli tej gubernii, któreby się czczeni znalazły, bez żadnych względem nich decyzzy wyższych władz, odsyłać do zwierzchności guberskiej dla postąpienia wedle praw tego kraju, i o wszystkich tych, kto niesłusznie rozpoczynać będzie takie prośby, po osztrafowaniu czuć się dającemi penami na rzecz izby powszochney opieki, ogłaszać przez gazety litewskie: C) w Ukazie 1797 decembra 18 wyrażono: wszelkie akta, które do jurysdykcyi sądowej lub władzy rządowej przedstawione być mogą, pisać nie inaczej jak na papierze szteplowym, bez tego zaś żaden urząd, lub władza rządowa, ich przyjmować, i stosownych do nich skutków czynić niepowinna; D) w Ukazie 1801 januaryi 31 wyrażono w punktach: w 1szym, o będących pod opieką majątkach, w razie nieukontentowania na opiekunów i na sądy sierockie prosić na opiekunów co do majątków szlacheckich stosownie do naywyższego o guberniach urzędzenia rozdziału XVI punktu 222, oddziału 15, w opiekach; a co do kupieckich i mieszczzańskich majątków podług brzmienia rozdziału XXI punktu 293 w sądach sierockich; a w stolicach w rządzie mieskim, a w razie niezadowolenia na opieki i sądy sierockie zanosić skargi, na skutek imienne-go Jego Cesarskiej Mości 1799 roku apryla 19 Ukazu do izb sądu i rozpraw — W Stolicach zaś do rządu mieskiego; na wyroki

zaś izb i rządów mieskich podawać prośby do Senatu przez szczególne prośby, lub porządkiem apellacyynym jak rzecz i okoliczności sprawy wymagać będą — *Powtóre*, po skassowaniu wyższych ziemskich sądów i guberskich magistratów, wszystkie rachunki o majątkach, należące podług brzmienia. Naywyższej o guberniach ustawy, stosownie do Imiennego Jego Cesarskiej Mości 1799 r. apryla 13 i Rządzącego Senatu 1798 roku septembra 13 Ukazów, kazać dostawiać do izb sądu i Rozprawy, a tym przy rozpatrzeniu ich ustanowionym porządkiem, mieć na opieki i sądy sierockie bacność, iżby wszędzie dobro w zarządzeniu temi majątkami i interest zachowaniem były zgodnie z prawami; E) w Ukazie 1804 7bra 17 zalecono guberskim rządóm w przyłączonych od Polski prowincjach, przez pośrednictwo mieskich i ziemskich policyi publikować, ażeby obywatele mający potrzebę przynieść swoje skargi do Rządzącego Senatu, dostawiali jak te skargi, tak też również i dokumenta do nich dołączone, nieinaczej jak z tłumaczeniem na rossyyski język; F) w Ukazie 1806 marca 30 powiedziano: dla pohamowania pieniactwa postanowić za prawdziło nazawsze, ażeby prośby w sprawach wszelkiego rodzaju do urzędów sądowych lub do osób urzędowych podawane, pisane były odtąd na papierze szteplowym z wyrażeniem na nich imion układającego i piszącego, bez czego prośb nie przyjmować i do exekucyi nie doprowadzać. Jeśli zaś podane prośby przyznane będą rzeczywiście pieniackiem, wtedy ten, co je układał i ten co pisał, mają być pociągnięni do odpowiedzi podług praw; w Ukazie tegoż roku decembra 29 powiedziano że wymienienie tego, który układał i tego który pisał prośbę inaczej być niepowinno, jak tylko, iżby oni sami na tychże prośbach imiona swoje podpisywali; G) w Ukazie 1808 nowembra 5 w punkcie 7 wyrażono: do plenipotencyi wszelkiego rodzaju do urzędów sądowych dla poświadczenia przynoszących się, aby żadney wątpliwości nie podpadały, przykładać pieczęć tego sądu, do którego plenipotencya dla zaświadczenia jest przedstawiona, i od każdej takiej plenipotencyi pobierać pieczętnych posilin po rublu. — H) w Ukazie 31 marca przeszłego 1819 roku z wyjaśnieniem Naywyższego Jego Cesarskiej Mości Ukazu objawionego w dniu 24 febr. przez P. Prezydenta Rady Państwa Xiążęcia Potra Wasilewicza Łopuchina Rzeczywistego Radcę tajnego klasy 1szej i kawalera, że Jego Cesarska Mość nastąpiła opiniją Rady Państwa Naywyżey zatwierdzić raczył, ażeby sprawy w przyłączonych od Polski guberniach tak za wexlami, jako i obligowemi pretensyami, odbywać podług praw Naywyższemi Ukazami 1796 xbra 12, i 1801 roku 7bra 9 dnia temu krajowi zostawionych, i ukazami Rządzącego Senatu 1797 7bra 23 i 1802 januar. 30 dnia ponowionych — A zatem i prawideł zawierających się w ustawach: o bankrutach i wexlach, również i w ukazach Rządzącego Senatu 1796 januar. 14, 1800 apr. 19, 1805 7bra 12 i 1806 roku junii 6 dnia, jako niezgodzających się z prawami przyłączonych od Polski prowincy do skutku nieprowadząc naprzyszłość do dalszego rozpatrzenia praw polskich; a w Nay-

wyżey potwierdzonym dnia 11 febr. 1812 roku postanowieniu o papierze stęplowym w §§ przepisano: 1, Na Prośby podające się do wojennych, cywilnych gubernatorów i jenerał-gubernatorów, takż do ober-policmeystrow i horodniczych, w sprawach prywatnych i policyjnych, to jest: na 50 kopieykowym walerze—plenipotencye wszelkiego rodzaju pisać na papierze stęplowym trzeciego rzędu, to jest: na dwórublewym arkuszu; I) w Ukazie 1810 roku maja 25 podług naywyżey potwierdzoney 13 apr. tego roku opinii rady państwa nastalym rozkazano, ażeby na mocy jeneralnego regulamentu rozdz. 55 i wojskowych 32 i 189 artykułów—Takż Ukazow 29 gbra 1753, i 13 7bra 1764 roku, prośby z krzywdzącemi i do interesu niestosownemi wyrazami—odtąd niebyły przyjmowanemi i ażeby te prawa spełniane były z zupełną ścisłością bez najmniejszego pofolgowania—K) w Naywyżey potwierdzonym 9 xbra 1804 roku o urządzeniu żydow postanowieniu, wyrażono: w punktach 8, iż żydzi w Imperium Rossyyskim mieszkający obowiązani, począwszy od 1 januar. 1807 roku we wszystkich publicznych aktach, w obligacyach, wexlach i prawach wieczystych wszelkiego rodzaju używać języka Rossyyskiego, Polskiego, lub Niemieckiego bez czego żadne ich akta do spraw przyjęte bydź niemogą. 32 w czasie popisu, każdy żyd powinien mieć lub przyjąć wiadome swoje successyjne nazwisko czyli przezwisko, które powinno bydź już zachowywane we wszystkich aktach i zapisach bez żadney przemiany z dołączeniem do tego, imienia danego podług obrządku religii lub przy urodzeniu; Ukazem zaś Rządzącego Senatu 1814 roku 31 d. zalecono, ażeby rząd niniejszy uczyniwszy napomnienie Wileńskiej mieyskiej Policji za przyjęcie do zaświadczenia plenipotencyi żydowi Josielowi Tobiaszewiczowi od Wileńskiego żydowskiego zgromadzenia z podpisem żydowskim daney przeciw tego postanowienia, zalecił panowo wszystkim podległym sobie mieyscom, iżby nieprzyjmowały dla poświadczenia podobnych jak ta plenipotencyi. I dla tego Rozkazali: Wcela zapobieżenia nieregularności doświadczoney w podawaniu skarg do wyższej zwierzchności, bez poprzedniego ich podania do niższych urzędów z niepotrzebnem utrudzeniem JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora, i dla zaradzenia w tychże prośbach podobnemuż oddaleniu się od przepisanej formy, co się bardzo często postrzega, stosownie do praw na ten przedmiot wydanych, wyżey przywiedzionych i wspomnionego JW. Wojennego Gubernatora przełożenia, postanowić co następuje: wszystkim mieskim i ziemskim policyom zalecić przez ukazy i sposobem nayakuratniejszym ogłosić po wszystkich mieyscach: 1) ażeby każdy o grabieży, gwałcie, kradzieży i innych kryminalnych przestępstwach; równie i o wypełnieniu Sądowych postanowień przynosił prośby swoje wedle porządku naprzód: do policyi ziemskich i mieskich, którym kazać natychmiast podług nich zrobić wyśledzenia, i powracać na mocy punktu 245 Naywyższej o urządzeniu gubernij ustawy, całkowitą grabież w iściznie znajdującą się, samę zaś śledztwa odsyłać dla postąpienia z winnemi podług prawa do właściwych sądów, sądowe zaś wyro-

ki natychmiast na fundamencie praw spełniać, zdo ażeby w sprawach cywilnych każdy się u-dawał podług praw tuteyszemu krajowi Naymilszemu zostawionych, do powiatowych sądów, nie wyłączając od tego, wedle brzmienia Naywyższego Ukazu, w ukazie Rządzącego Senatu z dnia 31 marca 1819 roku nastalym wzmiankowanego, i spraw o wexlowych i obligowych pretensjach. 3tio ażeby nieukontentowani w sprawach opiekuńczych na osnowie Ukazu 31 januar. 1801 roku, przynosili skargi na opiekunów do opieki szlacheckiej; w miastach zaś do mieskich magistratów i ratuszów; a na opieki szlacheckie, magistraty i ratusze do 2go Departamentu Sądu Głównego. 4to aby wszystkie prośby wedle ukazow 1797 xbra 18 i 1806 roku marca 30 i xbra 29 dnia, były pisane na ustanowionym herbowym papierze, i ażeby do nich podpisywali się układający prośbę i piszący ją, a wedle ukazow 1810 roku maja 25, ażeby w prośbach, pozwach i manifestach nie było umieszczano wyrazów uszczypliwych i do rzeczy nienależących, jako też wedle tych ukazow prośb z uchybieniem takowych prawideł podających się zabroniono przyjmować i do skutku przywozić, a układających i piszących poddawać odpowiedzi za pieniackie skargi, których naywięcey dostrzeżono w guberniach Litewskich, rozkazano ukazem 1797 julii 19 takie załoby znalezione nie przyzwolitemi bez żadnego ich rezelwowania przez wyższe władze, odsyłać do zwierzchności gubernialney dla postąpienia podług praw tego kraju, a wszystkich który nieprawnie wszczynać będą takowe prośby po ostrafowaniu uczuć się dającą peną na rzecz izby powszechney opieki, ogłaszać przez gazetę litewską. 5te ażeby żydzi przy zachowaniu prawideł w poprzedzającym punkcie pomieszczonych podające się prośby na osnowie postanowienia o nich Naywyżey dnia 9 xbra roku 1804 potwierdzonego podpisywali po rusku po polsku lub po niemiecku, a w mieyscu nieumiejących pisma żadnego, podpisywali od nich uproszeni. 6te ażeby ci, którzy wydają innym od siebie plenipotencye do podania prośb, opatrywali ich plenipotencyami podług postanowienia o papierze herbowym w dniu 11 februaryi 1812 roku approbowanego, pisać je na arkuszu waleru dwórublewego, zająwionemi wedle ukazow 1808 roku gbra 5 w sądowych mieyscach i utwierdzonemi skarbową pieczęcią. 7) Ze każdy doświadczaający w urzędach powiatowych umyślny zwłoki w domierzeniu względem wprowadzonych przez nich spraw saty-fakcyi, ma prawo na mocy 98 punktu Naywyższej o rządzeniu gubernij ustawy, skarżyć się temu Rządowi, i w innych właściwych guberskich urzędach z zachowaniem przerzeczonych o podawaniu prośb prawideł, i wtenczas tylko u-dawać się do JW. Lit. Wojennego Gubernatora, jeśliby w pomienionych guberskich urzędach i u zarządzającego gubernią zwłoczono było rozwiązanie ich skarg, podając i do JW. Wojennego Gubernatora prośby nie inaczej jak na herbowym papierze waleru 50 kopiejek zgodnie z postanowieniem o nim w dniu 11 februaryi 1812 roku Naywyżey potwierdzonym; przy ogłoszeniu zaś niniejszego rozporządzenia, policye mają zastrzedz, że podawane do

JW. Lit. Wojennego Gubernatora prośby pomijające porządek urzędów i innych władz pozostaną bez żadnej odpowiedzi. 8) Na tych prośbach, podług których niemożna domierzyć proszącym zadość uczynienia, dawać w rządzie napis, z wyrażeniem przyczyn, dla których żaloba zwraca się bez skutku, równie gdyby i skarbową izbą, magistratura powszechny opieki, sądów głównych 1, 2, i tymczasowy departament, oraz powiatowe urzędy i urzędnicy, wyżej wypisane JW. Wojennego Gubernatora zalecenie, tak w tém, jako i w innych przedmiotach wykonywali, o tém do nich z wypisaniem tegoż zalecenia i niniejszego rozporządzenia dać wiedzieć przez przyzwoite pisma, z tym dodatkiem, ażeby guberskie urzędy zgodnie z témże zaleceniem, przyjmując do gromad skarbowych albo obywatelskich włóścian, albo też od żydów, lub innego stanu ludzi prośby, w tymże czasie raczyli donosić dla wiadomości JW. Wojennemu Gubernatorowi, co też ma wypełniać z swej strony i rząd guberski; i dla tego stołonaczelnikowi Kowalenkowi zalecić, ażeby natychmiast po podaniu do rządu guberskiego pomienionego rodzaju prośb, robiąc takowe doniesienia dla przedstawienia JW. Wojennemu Gubernatorowi, układał z tychże prośb bez najmniejszej zwłoki, dokłady, dla jak najprędzszego ich zrzeczowania; wszystkim zaś powiatowym urzędom, równie miejskim i ziemskim policyom surowie zalecić, ażeby przerzeczony od gromad sprawy expedyowały i decydowały bez żadnej zwłoki, a szczególnie przed innemi prywatnemi sprawami, dając o nich każdego miesiąca imionowe wiadomości powiatowym strażaczom, z wyrażeniem przy każdej przyczyn wstrzymujących expedyowanie i decyzyą, a udzielnie kazać strażaczom, iżby ci nalegając o prędzszą decydowanie, przesyłali o tychże sprawach po upłynieniu każdego miesiąca imionowe wiadomości do P. Guberskiego Prokuratora, jako JW. Wojenny Gubernator polecił mu raczył mieć troskliwość o prędkim biegu pomienionych spraw. 9) Wszystkim policyeystrom, horodniczym i ziemskim sprawnikom ponowić, ażeby za każdym kryminalném zdarzeniem natychmiast przedsiębrali skuteczne środki ku obronnie pokrzywdzonych i donosili o nich JW. Wojennemu gubernatorowi i temu rządowi z wyrażeniem: co przez nich uczyniono, iżby można było widzieć: czyli przedsięwzięto przez nich skuteczne środki ku powściągnięciu gwałtu i ku zadosyć uczynieniu stronie sprawiedliwej, 10) Ażeby lepiej doprowadzić niniejsze rozporządzenie do wiadomości powszechny, przesłać one do Redaktora Kuryera Litewskiego dla wydrukowania w tej gazecie w języku polskim — Kopią zaś tego przesłać do kancelaryi JWW. Cywilnego Gubernatora i Guberskiego Prokuratora. Jednakże nieprzywodząc niniejszego postanowienia do exekucyi, rząd guberski upraszał JW. Lit. Wojennego Gubernatora o approbatę, który na to raczył oświadczyć swoją zgodę i przez zalecenie w dniu 31 przeszłego miesiąca styczni pod N. 225 Rządowi temu nadesłane, zalecił przywieść do skutku. Z oryginałem zgodno: Sekretarz Tytułarny Sowietnik *Kazimierz Nowicki*.

FRANCYA.

(z gaz. berl.) Paryż, dnia 19 lutego. List

jeden maluje wzruszenie umysłów i uczucia Paryżanów, w d. 14 t. m., w chwili kiedy się wiadomość o morderstwie rozeszła. Nayprzód wątpiono o prawdzie. Po przekonaniu się zaś nastąpiło przerażenie i smutek. Lud, sam sobie zostawiony, jest ludzki i dobry. Francuz, kiedy nie jest namiętnościami i przesądem podżegany, ma serce tkliwe. Morderstwo ma w sobie coś tak nikczemnego i podłego! zamordowanie jednego z Burbonów może pociągnąć za sobą tak okropne skutki! Jedni drugich zapytywali: co mogło być powodem do tej zbrodni? jakie stąd wynikną skutki? gdzie i jak się to zakończy? — Przypomnienia i rozmaite porównania przychodziły na myśl. Stracenie *Ludwika XVI*, otrucie *Ludwika XVII*, gwałtowna śmierć *Xięcia d'Enghien* — jak długi szereg ofiar z domu *Burbonów*! mająż nowe paść ofiary? — Tak rozmawiali, tak zapytywali się między sobą Paryżanie: w indagacyi *Luwela* znajduje się odpowiedź.

W pierwszych dniach wszystkie woyska były w ruchu, a nocną porą krążyły mocne patrole po ulicach.

Przychodzą już z departamentow adresa do króla wyrażające wstręt nad zbrodniczem zamordowaniem *Xięcia Berry*. — W Paryżu podzielone są zdania, co do przyczyny morderstwa. Numer jeden gazety *Censeur* został zabrany, gdyż przypisywał zbrodni tej powód osobisty a nie polityczny. — Do fałszywych pogłosek należy, że tu w środku loży wielkiego wskokodu czyniono urzędowe śledzenia.

Louvel osadzony jest w domu więzienia *Conciergerie* w izbie, która opatrzona jest szklanemi drzwiami i oświecona zewnątrz za pomocą rewerberu, tak, że z korytarza widzieć można najmniejsze jego poruszenie. Pierwszy prezydent *Seguier* i Pan *Bastard de l'Estrange*, par *Francyi*, mianowani są kommissarzami. Niesłuchano jeszcze żadnego świadka. *Louvel* nie mówi ani słowa: jest ściśle strzeżony, a to tem bardziej, że przed rokiem więzien jeden osadzony za fałszowanie pieniędzy w témże miejscu ukryty wprzód kłębek polknął i odjął sobie tym sposobem życie. — Na pierwszym examine uważano, że *Hrabia Decazes* rozmawiał z nim pocichu. Szepty te obudziły uwagę, ale dowiedziano się przez *Hrabiego Fitzjames*, że zapytywał go czy mordercze żelazo było zatrute. — *Louvel*, mówiąc właściwie, nie służył w woysku; urodził się d. 7 października 1783 w *Wersalu*, i zostawał tylko do roku 1806 jako woźnica przy pociągach artylerycznych. — Gdy się na examine dowiedział, że *Xiążę* prosił o przebaczenie dla niego, i czekał niecierpliwie Króla, aby je dlań uprosił; wzruszyło go to na chwile; zapłakał nawet, ale się wnet uspokoił, i kiedy sędzia rzekł do niego: „Wzruszony jesteś. Nieprawdaz, jeśli *Xiążę* mógł odżyć, jużbyś nie powtórzył zbrodni?” odpowiedział ten potwora: jednakbym to uczynił! i otarł sobie oczy. — *Louvel* był zaprowadzony do swego mieszkania, gdzie z największą troskliwością śledzono, ale nic nie znaleziono: coby mogło rzucić światło na przyczynę jego postępków. Podług opisu jest on chudy, czarniawy, ponurego i odrażającego wzroku i łysy. Narzędzie mordercze nie ma być zwyczajną szwajcą, ale zaokrąglonym pilnikiem. Krocicę, którą przy sobie nosił, oddał sam podczas uwięzienia. Nie chciał żadną miarą dać sobie ręk związać

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 27.

Dnia 3 Marca 1820 roku.

Cesarskiego domu wychowania Rada opiekuńska sankt-petersburska, przez niniejsze obwieszcza o nastłym, za potwierdzeniem Cesarza Jegomości, Naywyższym Najjaśniejszey Cesarzowej Jejomości, *Maryi Teodorowny*, naczelną zwierzchność mającey nad domami wychowania, rozkazuje, w brzmieniu następującem:

1) Na ewikcyą wiosek, za złożeniem o pewności świadectw podług ostatniej rewizyi, odtąd na przyszłość, od chwili otrzymania tego rozkazu, wydawać z kass składowych na pożyczkę na ewikcyą nieruchomości majątkow także summy, jak się wydają na ewikcyą majątkow wielko-rossyyskich, to jest: po sto piędziesiąt rubli na każdą rewizyyną duszę płci męzkiej, z terminem na lat dwanaście, i w mało-rossyyskich, białoruskich i przyłączonych od Polski guberniach, a mianowicie: półtawskiej, czernihowskiej, witebskiej, mohilewskiej, kijowskiej, podolskiej, wołyńskiej, mińskiej, wileńskiej, i grodzieńskiej.

2) Pożyczki te czynić z terminem na dwanaście lat, z opłatą w pierwszych dwóch latach zwyczajnych procentow z góry corocznie, a w dalszych dziewięciu latach kapitału po dziesiętej części i procenta również na przyszłość na dług pozostały do zupełnej jego opłaty.

3) Na tej zasadzie wydawać summy na pożyczkę z pierwszeństwem dla nowo-pożyczających, którzy nie są jeszcze dłużni do kassy składowey.

4) Z dawniejszych dłużników, którzy są już winni kassie składowey, mogą korzystać z tego nowego postanowienia, tylko akuradni w opłacie, w widoku nowej pożyczki na 12 lat, z warunkiem, że z summy przypadającej do wydania na liczbę dusz już zastawionych, podług nowego postanowienia wytrąca się cały dług, oparty już na tej liczbie dusz, a zatem i po zatrzymaniu przypadających od nowej pożyczki procentow, reszta wydaje się pożyczającemu gotowizną. Rozumie się, iż jeżeli taka przezastawa czynić się będzie przed nadejściem terminu pierwszej pożyczki, do którego opłacone procenta z góry, tedy w nich czyni się stosowny rozrachunek podług zwyczajnych prawideł i samo przezastawienie nie inaczej, jak podług świadectw wydanych podług ostatniej rewizyi.

5) Również dłużnicy, którym wydane kopije świadectw na ewikcyą gorzalczanego dostarczenia, albo dostarczenia sukna dla woyska, z nowego tego postanowienia korzystać nie mogą, dopóki nie powrócą wydanych im kopij świadectw.

RACHUNEK

Na 1,000 rubli, pożyczonych na 12 lat, na mocy nowego postanowienia dla składowych kass, z których przy wydaniu wytrąca się z góry za 1 rok procent, z opłatą później za 2 lata samych procentow, a w dalszych dziesięciu latach po równej części kapitału z procentami na pozostałe summy.

Terminy.	O P Ł A T A					
	Kapitałów		Procentów		w Ogóle.	
	Rub.	Kop.	Rub.	Kop.	Rub.	Kop.
Przy wydaniu na pożyczkę 1,000 rubli w 1819 roku, wytrącono będzie z góry za rok						
	—	—	60	—	60	—
Płacić powinni:						
Za 1 1820	—	—	60	—	60	—
2 1821	—	—	60	—	60	—
3 1822	100	—	54	—	154	—
4 1823	100	—	48	—	148	—
5 1824	100	—	42	—	142	—
6 1825	100	—	36	—	136	—
7 1826	100	—	30	—	130	—
8 1827	100	—	24	—	124	—
9 1828	100	—	18	—	118	—
10 1829	100	—	12	—	112	—
11 1830	100	—	6	—	106	—
12 1831	100	—	—	—	100	—
	1000	—	450	—	1450	—

RACHUNEK

Na 100,000 rubli pożyczonych na 12, na mocy nowego postanowienia dla składowych kass, z których przy wydaniu wytrąca się z góry za 1 rok procent, z opłatą później za 2 lata samych procentow, a w dalszych dziesięciu latach po równej części kapitału z procentami na pozostałe summy.

Terminy.	O P Ł A T A					
	Kapitałów		Procentów		w Ogóle.	
	Rub.	Kop.	Rub.	Kop.	Rub.	Kop.
Przy wydaniu na pożyczkę 100,000 rubli w 1819 roku potrącono będzie z góry za rok						
	—	—	6000	—	6000	—
Płacić powinni:						
Za 1 1820	—	—	6000	—	6000	—
2 1821	—	—	6000	—	6000	—
3 1822	10000	—	5400	—	15400	—
4 1823	10000	—	4800	—	14800	—
5 1824	10000	—	4200	—	14200	—
6 1825	10000	—	3600	—	13600	—
7 1826	10000	—	3000	—	13000	—
8 1827	10000	—	2400	—	12400	—
9 1828	10000	—	1800	—	11800	—
10 1829	10000	—	1200	—	11200	—
11 1830	10000	—	600	—	10600	—
12 1831	10000	—	—	—	10000	—
	100000	—	45000	—	145000	—

O g ł o s z e n i a.

1 Od Rządu gubernialnego Mińskiego ogłaszają się niniejszemu: iż w łutejszej izbie skarbowej, będą odbywać się targi, na wypuszczenie od dnia 12 apryla terażniejszego 1820 roku w 12, 9, 2 i 1 letnią arendowną dzierżawę wakujących skarbowych majątków, znajdujące się w Mińskiej gubernii: pierwszy targ dnia 2, drugi 5 a trzeci i ostateczny 8 następującego miesiąca marca teraż. 1820 roku; a zatem życzący wziąć takowe majątki w arendę, zechcą przybyć do izby skarbowej na terminy naznaczone dla wspomnionej licytacji, z prawnymi ewikcyami odpowiedniemi dwuletniej intracie. Stycznia 15 dnia 1820 roku.

Sekretarz Arcimowicz.

Wiadomość sporządzona w Mińskiej Skarbowej izbie ekspedycji ekonomicznej, o majątkach, pod zawiadywaniem skarbowym zostających, przeznaczonych oddać z publicznego targu, od dnia 12 apryla 1820 roku, w arendowną dzierżawę.

Nazwiska powiatów i majątków.	Ilość podług o-		Rocznego docho-				Objaśnienie	
	statniej rewizji.		du podług in-					
			wenturzy i kon-					
	Domow	dus z		srebrem		assyg.		
		męskich	żeńskich	Ruble	Kop.	Ruble	Kop.	
<i>W 12letnią arendowną dzierżawę w mieście Mińsku:</i>								<i>W a k u j d c e.</i>
Dom drewniany - - - - -	—	—	—	—	—	150	—	
<i>W powiatach:</i>								
Wileyskim: Starostwo Nowikowskie - -	14	50	26	185	90	—	—	
— — Starostwo Bytkowskie samą ziemię mające - - - - -	—	—	—	68	—	—	—	
Borysowskim: Majątek Jakubowicze - -	10	27	37	352	—	—	—	
Dzisieńskim: Starostwo Borkowskie samą zie- mię mające - - - - -	—	—	—	30	—	—	—	
— — Swiderskie - - - - -	11	24	54	370	$\frac{1}{8}$	—	—	
— — Sutorowickie - - - - -	2	5	6	62	40	—	—	
— — Bernatowskie samą ziemię mające - -	—	—	—	71	20	—	—	
— — Starostwa Brastawskiego Mary- anow folwark - - - - -	10	21	51	989	$6\frac{3}{4}$	—	—	
<i>Mazyrskim: Starostwo Bukatskie samą ziemię mające - - - - -</i>	—	—	—	—	—	16	25	<i>W a k u j a c e.</i>
— — <i>W Borysowickim starostwie dwa młyny rudeński i kamieński - -</i>	—	—	—	—	—	290	—	
Pińskim: Starostwo Saczkowskie - - -	6	13	15	145	—	—	—	
— — Wulwickie - - - - -	2	4	6	23	—	—	—	
— — Starostwa samą ziemię mające Su- szyckie - - - - -	—	—	—	49	50	—	—	
— — Czerniachowskie - - - - -	—	—	—	17	—	—	—	
Bobruyskim: majątek Omelno - - - -	37	180	172	1030	62	—	—	
	<i>bobyłow</i> 13							
<i>W 9letnią arend. dzierżawę. W obwodzie miasta Mińska.</i>								
Osada komarowska z sianożęciami - - -	—	—	—	—	—	205	—	
<i>W 2letnią arend. dzierżawę.</i>								
Mozyrskim: Starostwo Fastowickie - - -	15	50	44	255	30	—	—	
<i>W 1 letnią arend. dzierżawę.</i>								
Pińskim: Starostwo Półtoranowickie - -	13	40	25	292	85	—	—	

Zgodno: Sekretarz Arcimowicz.

1 Wiadomość sporządzona w Mińskiej Skarbowej izbie ekspedycji ekonomicznej, o wakujących skarbowego zawiadywania majątkach, przeznaczonych do wypuszczenia przez licytację w 12 letnią arendowną dzierżawę, od dnia 12 kwietnia 1820 roku.

Nazwiska powiatów i majątków.	Liczba podług o-			Rocznego dochodu		
	statniej rewizji.			wedle inwent. i kontr.		
	Domow	Męskich	Żeńskich	Rubli	Kop.	Rubli
<i>W 12 letnią arendowną dzierżawę. W powiatach Bobruyskim.</i>						
Woytowstwo Żalużskie - - - - -	95	259	249	1437	52	919
<i>P i ń s k i m:</i>						
Starostwo Mołodelczyckie - - - - -	12	36	29	245	19	—
— — Morozowickie - - - - -	77	212	184	740	68	—
— — Łosickie - - - - -	16	36	32	127	63	—
— — Sietyckie - - - - -	14	33	35	140	24	—

Zyczący wziąć w dzierżawę którykolwiek z wymienionych majątków, mają dla bezpieczeństwa skarbku złożyć kaucyę, równającą się dwóletniemu dochodowi wyrachowanemu, i przybywać do Mińskiej skarb. izby na terminy naznaczone dla licytacji: pierwszy dnia 2, drugi 5 a trzeci i ostateczny 8 następującego miesiąca marc. teraż. roku. Dnia 31 styczni 1820 roku.

Sekretarz Arcimowicz.

1. Kommissya sądowa edukacyjna na Gubernie Litw. Białoruskie Minską i obwód Białostocki ustanowiona, za zniesieniem się z Rektorem Imperatorskiego Wileńskiego Uniwersytetu, do wiadomości podaje, iż zostaje potąd w zawiadywaniu tegoż uniwersytetu dobra Wiacior zwane w Gubernii Mohylewskiej, powiecie Sienskim położone i niegdy ewikcyi za sumę funduszu Edukacyjnemu rubli srebr. 12,333 kop. 33 $\frac{1}{2}$ do wyprzedazy przez licytację w kommissyi zadeterminowane; z powodu niewyrażenia się kontrahentów do aktu licytacji poprzednio naznaczonej, teraz na nowo celem wyręczenia wyrażonej summy kapitałnej rubli srebrnych 12,333 kopiejek 33 $\frac{1}{2}$ też dobra Wiacior i z wsiami do niego należącymi dymów 21 zawierającymi, i wszelką tegoż majątku gruntową własnością wyprzedawać się będą na wieczność w terminach, pierwszym dnia 6 drugim 12 a trzecim i ostatecznym dnia 21 miesiąca apryla 1820 roku, życzący przeto wymienione dobra Wiacior nabyć, i przez takowe nabycie sumę Edukacyjną rubli srebrnych 12,333 kop. 33 $\frac{1}{2}$ na tym majątku leżącą powrócić, lub na osobnej ewikcyi stosownie do praw funduszu Edukacyjnemu służących ubezpieczyć; wzywają się, ażeby na wyrażone wyżej terminy do aktu licytacji w mieście Wilnie w sali posiedzeń kommissyi w domu pod N. 107 odbywać się mający jawni się sami, lub przez prawnie ku temu umocowanych, z ewikcyami i świadectwami Sądu Głównego 2go Departamentu, upewniającymi o swobodności majątków w ewikcyi oddających się, kondycje do takowej licytacji oraz wszelkie szczegółowe wiadomości dotyczące się majątkowi Tryszek, w terminach po wyżej na licytację oznaczonych, każdy z kontrahentów znajdzie do przyezwania w kancelaryi kommissyi. — Dnia 2 marca 1820 roku. Michał Dmochowski Pisarz.

Białostocki ustanowiona, za zniesieniem się z JW. Rektorem Imperatorskiego Wileńskiego Uniwersytetu, do wiadomości podaje, iż zostaje potąd w zawiadywaniu tegoż uniwersytetu dobra Wiacior zwane w Gubernii Mohylewskiej, powiecie Sienskim położone i niegdy ewikcyi za sumę funduszu Edukacyjnemu rubli srebr. 12,333 kop. 33 $\frac{1}{2}$ do wyprzedazy przez licytację w kommissyi zadeterminowane; z powodu niewyrażenia się kontrahentów do aktu licytacji poprzednio naznaczonej, teraz na nowo celem wyręczenia wyrażonej summy kapitałnej rubli srebrnych 12,333 kopiejek 33 $\frac{1}{2}$ też dobra Wiacior i z wsiami do niego należącymi dymów 21 zawierającymi, i wszelką tegoż majątku gruntową własnością wyprzedawać się będą na wieczność w terminach, pierwszym dnia 6 drugim 12 a trzecim i ostatecznym dnia 21 miesiąca apryla 1820 roku, życzący przeto wymienione dobra Wiacior nabyć, i przez takowe nabycie sumę Edukacyjną rubli srebrnych 12,333 kop. 33 $\frac{1}{2}$ na tym majątku leżącą powrócić, lub na osobnej ewikcyi stosownie do praw funduszu Edukacyjnemu służących ubezpieczyć; wzywają się, ażeby na wyrażone wyżej terminy do aktu licytacji w mieście Wilnie w sali posiedzeń kommissyi w domu pod N. 107 odbywać się mający jawni się sami, lub przez prawnie ku temu umocowanych, z ewikcyami i świadectwami Sądu Głównego 2go Departamentu, upewniającymi o swobodności majątków w ewikcyi oddających się, kondycje do takowej licytacji oraz wszelkie szczegółowe wiadomości dotyczące się majątkowi Tryszek, w terminach po wyżej na licytację oznaczonych, każdy z kontrahentów znajdzie do przyezwania w kancelaryi kommissyi. — Dnia 2 marca 1820 roku. Michał Dmochowski Pisarz.

1. Dom trzypiętrowy PP. Szulcow położony na rogu Niemieckiej ulicy, a bokiemi jednym wychodzący na ulicę Dominikańską, wypuszcza się cały ze wszystkimi pokojami, sklepami, stajniami w arendę roczną lub trzyletnią od dnia 23 apryla roku idącego 1820, życzący go wziąć w dzierżawę, udadzą się do Pani Szulcowej w tymże domu mieszkającej. S. Malewski Opiekun.

1 Kommissya Sądowa Edukacyjna na Gubernie Litw. Białoruskie, Minską i obwód

Wilno dnia 3 marca v. s. 1820 roku.

FRANCYA

Xiążę Bourbon nie przy zwłokach, ale od-
wiedzając Hrabiego Artezyi, gdy wchodził do
jego pokoju, przejęty udręczającymi wspomnie-
niami straty Xięcia d'Enghien, posłonił się i
przez Hrabiego Artezyi strzymany i uściskany zo-
stał. Obadwaj nieszczęśliwi oycowie długo się tak
objawszymi trzymali i nie mogli słowa przemówić.

Wiadomości z St. Cloud o stanie zdrowia
Xiężny Berry są pomyślne. Pierwszy jej
gwałtowny żal przeszedł w ciche cierpienie.
Przywołała przed siebie służących Xięcia, i o-
świadczyła, że chociaż uszczuplenia przy-
chodów swoich spodziewać się powinna, jednak-
że chce ich wszystkich zatrzymać w służbie. Po-
tem między wiernych sług swego małżonka po-
dzieliła na pamiątkę całą jego toaletę i kley-
noty. Jedną tylko szatkę, jeden grzebień, so-
bie zatrzymała. Kosztowny ubiór swój złoży-
ła u Madame, oświadczaając, że go już nie po-
trzebuję i żeby wartość jego na założenie szpi-
tala obrócić.

Gazeta *Journal de Paris* zawiera następują-
cy artykuł. Wśród powszechnego ubolewania
nad nieszczęściem, które Francją spotkało,
przy powszechnem zasmuceniu, które się na
całą Europę rozszerza, przy powszechnem zje-
dnoczeniu się najbardziej różniących się par-
tyi, bolesną jest, czytać w niektórych gazo-
tach, jako wyjątek, że kilku nierozsądnych, kilku
złoczyńców (2 albo 3 nikczemników, jeśli rzecz
ta ma swoje zasadę) mogło nagrawać się z po-
wszechnego przerażenia i uragać z uczuć na-
rodowych. Nacóż przywozić tak hańbiące lu-
dzkość postęпки? czemu nie wstrzymać się, pó-
ki postępków tych urząd nie roztrząśnie, i,
jeśli się takimi rzeczywiście okażą, sprawcy
ukarani nie zostaną? — Inne gazety za-
stanawiają bardziej jeszcze uwagę. Zaledwo
zbrodnia została popełnioną, już ci mówią o
zbrodni nowego rodzaju. Kiedy my płacemy
nad zamordowanym Xięciem, one wzdychają nad
odmianą jakiego prawa. (Stosuje się to do o-
skarżenia uczynionego przez Pana Clausel de
Consergues, który chce pociągnąć do odpowiedzi
ministra Decazes jako zdrajcę, jako zabójcę
wolności krajowej, i którego oskarżenie spra-
wiło tak wielką wrzawę w izbie deputowa-
nych). Przy takim stopniu anarchii, maż rząd
pozostać bezczynnym? W Anglii, w tym kra-
ju wolności, dosyć jest położyć na stole zielo-
ny worek z papierami, aby otrzymać od par-
lamentu bil na suspensę; a we Francji, gdzie
niepewne ale rzeczywiste obawy w morderstwie
się teraz objawiły, mająż ministrowie drżać na
wulkanie? Nie oświadczyłże się wyraźnie
morderca? nie mówiłże o Brutusie, tyranach,
magnatach, których ukarać należy, a któ-
rych liczbę jedna z gazet naszych obojętnie
do 6 milionów głów wyrachowała? — W tej
stanowczej chwili pierwszą powinnością naszą
jest porządek. W porządku tylko może się ostać
prawdziwa wolność; zepsuta zaś i odrodna wol-
ność poczyna zawsze od obalenia wszelkiego
porządku.

Monitor tłómaczy się wyraźniej jeszcze wzglę-
dem Hrabiego Decazes, i powstaje mocno prze-
ciw gazetom, które chcą łączyć zamordowa-

nie Xięcia Berry z usunięciem i oddaleniem te-
go ministra. Wymienia je po nazwisku Ga-
zety *Journal des Débats*, *Conservator*, *Quotidien*
ne chcą go, jako przeciwnego ich teoryom i
planom, widzieć oddalonego. Pod pozorem ga-
zet rojalistycznych, spodziewają się i żądają
więcej, aniżeli wymaga prawdziwy interes dy-
nastyi, konstytucyi i odrodzoney Francyi, a
wpadając w ostateczność sami nie wiedzą, że
czynią właśnie toż samo, co i przeciwna par-
tya wpadając, w inną ostateczność, w jaką wpadły
gazety liberalne albo konstytucyjne.

Taż gazeta wyraża pisząc o Luwel. Za-
pewniają, powtarzają ze wszystkich stron, że
morderca nie ma spółników; można temu wie-
rzyć. Ale możemyż, choćby i tak było, prze-
stać na tém? Nie masz daleko niebezpieczniej-
szego spisku, jak zbliżenie się szczególnych lu-
dzi? rozumiemy przez to spisek szkodliwych
nauk i opinii! Cóż mógł nędzny, który w o-
graniczeniu swoim, tak sposobności jako i du-
cha, słyszał tak często: że porządek towarzy-
ski powinien być obalony. — Nie wystawia-
noż mu niedawno jeszcze fanatycznego Sanda,
jako bohatera i męczennika? nie mówionoż o
zwierzęcem poświęceniu życia, jakby czynie,
zasługującym na podziwienie i hołd całego świata?
nie wynaszanoż sztyletu morderczego jakby
oręż poświęcony? A teraz, kiedy żelazo prze-
szło syna i dziedzica tronu, jednoczą się z nami
pochwalcy morderstwa, i udają, jakoby chcieli
mieszać lzy swoje z naszymi! Płacząc, płacząc!
ale nie nad nieszczęśliwym Xiążęciem i nad ro-
dziną królewską; nie jesteście tego godni; płacze-
cie nad sobą, nad swojemi dziećmi, nad swo-
ją oyczyną!

Monitor wyraża dalej: że znajduje niedo-
rzecznem wyraźne żądanie gazety *Renommée*,
aby ogłosili *Europe*, iż Luwel jest jedynym wi-
nowaycą, a lud francuzki czystym od wszel-
kiego uczestnictwa tak myślą jako uczyn-
kiem. Jak może minister wiedzieć przed
skończeniem procesu, czy nowy ten Ravallac
nie ma powierników i spółwinowayców mię-
dzy wszystkiemi złoczyńcami, którzy należą do
sprawiedliwości bożkiej i ludzkiej? Ale ko-
mużby mogło powstać kiedy w myśli, nazywać
złoczyńców tych ludem francuzkim, albo po-
liczyć ich do niego?

Nie przedzy aż późno wieczorem dnia 15 u-
wiadomił marszałek Oudinot oficerów gwar-
dyi narodowej, że król przyymie ich przed po-
łudniem d. 16. W kilka godzin zgromadziło się
ich przeszło 1500. O godzinie 1szej defilowa-
li za marszałkiem przed N. Panem, w milcze-
niu i z widocznymi znakami boleści. Marszał-
ek chciał przemówić do Króla; nie mógł dłu-
go słowa wyrzec; lzy i łkanie przerywały je-
go mowę. Król odpowiedział: nie wątpię
nigdy o przywiązaniu wiernej mi gwardyi na-
rodowej paryzkiej. Czuję jestem na uczestni-
ctwo, jakie okazuje w głębokim smutku moim.
Oświadczył to jey W Pan w moim imieniu.

Dziś odbywa się w izbie deputowanych po-
siedzenie publiczne. Jedynem zapowiedzianem
zatrudnieniem jest mianowanie wielkiej depu-
taoyi, która się ma znajdować przy śmiertel-
nych zwłokach Xięcia Berry. — Dnia 17 wy-
znaczyła izba kommissyą, która ma się zająć
prawem o wolności osobistej, która jednak nie
mianowała jeszcze nikogo do zdania sprawy.
Kommissyą tę składają: PP. Devaux, Doria,
Graverend, Blanquart-Bailleul, Poyferé de Cé-
re, Dupont de l'Eure, Riviere, Bedoch i Car-
donnel. Wnieśnienie Pana Consergues będzie
wtedy tylko słuchane i roztrząsane na publicz-

nem posiedzeniu, kiedy się 5 członków nie sprze-
ciwi i nie będzie żądało tajnego komitetu.

Izba Parów wyznaczyła już kommissyą ma-
jącą roztrząsnąć prawo ściągające wolność dru-
ku i zdać o niem sprawę. Składa się ona z pa-
nów: *Montmorency, Pastore, le Rochefaucault,*
Boissy d'Anglas i *Dan*. Gazeta *Censeur* wie już,
nie wiadomo tylko z jakiego źródła, że kommis-

sy ta ukończyła poruczoną sobie czynność i
proponować będzie odrzucenie tego prawa.

Maria Ludwik August Louvel, należący do
składu izby administracyjney xięcia Bourbon,
rodem z *Rennes*, i niepołączony żadnym zwią-
kiem pokrewieństwa lub przyjaźni z mordercą
Louvel, prosił strażnika pieczęci, aby mu wol-
no było zrzec się swego imienia i nazywać się
po swej matce imieniem *Delaplanche*.

Wolno Drukować Ignacy Reszka Kom. Cenz. Czł. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi

O g ł o s z e n i a.

1 Podaje się do wiadomości, iż w roku omi-
nionym 1819 in 7bri niejakiś mało rossyjaniec
imieniem *Wincenty*, a nazwiska niewiadomy
naydując się przez lato w roboczym czasie
w pcie *Zawiley*, w parafii *Łętupskiej*, w za-
ścianku *Meszkowszczyźnie* skradł niżej pisać-
cemu się gotówką rubli sr. 15 i rozmaite gospo-
darskie rzeczy, a nadto, dyplomę wspólną z pa-
pierami i kwit z *Marszałkowskiej Ptu Zawiley*.
kancellaryi, rodowitości mojej szlacheckiej po-
sługującą, którego jest przymietami, wzrostu
spornego, pleczysty, włos na głowie i wąsach czar-
ny, oczy rude, twarz gładka grecka, nosa szre-
dniego mówi z małorossyjska. Więc naypokorniej
upraszam jeżeliby się gdzie okazał takowy zło-
czyńca raczy przez pośrednictwo własnego po-
wiatu Ziemi. policyi do Sądu Niższego Ziemi.
Zawiley wspólną z papierami i rzeczoma skara-
dzionemi dostawić. Józef Zedkiewicz.

1 Dom murowany dwupiętrowy, w mieście
Wilnie, przy *Ostrey Bramie* pod *Nrem 1289*;
i za nim dworek drewniany pod *Nrem 1290*
położone: mający wygodne apartamenta gór-
ne, suche mieszkania na dole i w dworku wszyst-
kie opatrzone znova z meblami mahoniowemi i
krajowemi; oraz z całym sprzętem jak jest: przy-
tym udzielnie względnie tych apartamentów ku-
chnie, sklepy, stajnie, wozownie, spich-
rze, ogród obszerny fruktowy, warzywny, szpa-
cyerowy z laskiem, altanami i ulicami drzew
dużych: takuż salą i grotą murowaną! jest do
sprzedania. Układ nabycia bardzo łatwy, nay-
mniejszym długiem nieobciążone i żadney w ni-
czym kwestyi nieuległe: ktoby więc one życzył
nabyć, raczy traktować ze mną dziedziczką, mie-
szkającą w tym domu na 2 gim pięttrze *Alexandrá*
z *Dąbrowskich Mininą Koleską Assesorową*.

1 Roku 1820 mca febr. 26 dnia, podaje się do
wiadomości przez trzykrotną awizacyą w gazo-
tach iż dwa domy murowane dziedziczne *WW*.
Stachowskich; jeden żółty zowiący się na wielkiej
ulicy nie daleko placu pod *N. 202*, drugi ray naz-
wany na rogu wielkiej i niemieckiej ulicy pod *N.*
328 w mieście *Wilnie* sytuowane, są do sprzedania,
ktoby więc życzył one oba razem czyli też poje-
dyńczo nabyć może w tem względzie ostateczny
układ uczynić z *WJP. Janem Kontrymem b. Sę-
dzą Gran. Ptu Wileń.* mieszkającym w mieście
Wilnie na ulicy zamkowej w domu kapitulnym pod
N. 140, któremu od aktorów rzeczy jest moc
zostawiona, w przypadku zaś gdyby takowe domy
sprzedanemi być nie mogły, można będzie z tym-
że *W. Sędzą Kontrymem* zawierać umowy o kil-
koletnią ich arendę.

1. Niżej podpisana w skutek prawa wie-
czysto przedaźnego od *WJPani Maryanny*

Romaniowey i jej opieki wydanego dnia 24
7bra ominionego roku 1819 w aktach miasta
Wilna przyznanego, zostawszy aktorką czę-
ści *Kamienicy* w *Wilnie* pod *N. 71* położo-
ney, przez takową awizacyą obwieszczam in-
teressowane osoby, aby w swoich stosunkach
do funduszu tak *JP. Romaniowey*, jak oraz
zmarłego jej męża regulujących się, w prze-
ciągu sześciu miesięcy od daty niniejszey, po-
uzyskanie należney satysfakcyi do mnie w tém-
że domu mieszkającej przybydź raczyli. *Wil-*
no lutego 12, 1820 roku. *Maryanna Kadyna-*
czowa.

Takową awizacyą może Redakcyja w *Ku-*
ryerze Lit. zamieścić *Mateusz Żółkowski RMW*.

6. *JPani Hintz Dentystka*, przez Kollegium
lekarskie *Wrocławskie* examinowana i approbo-
wana, a przez *Królewsko-Pruskie* Ministeryum
spraw wewnętrznych uprzywilejowana: udowo-
dniwszy oraz gruntowną znajomość swej sztuki,
przed kommissyą examinacyjną lekarską *Wo-*
jewództwa Mazowieckiego, ma honor *Prześwie-*
tną Publiczność zawiadomić o chęciach stania
się jej użyteczną przez swoją sztukę. Będąc
córką sławnego francuzkiego dentysty, i sposo-
biąc się w tej sztuce od młodych lat, nabyła
potrzebney zręczności i łatwości do odbywania
wszelkich operacyi zębów dotyczących się. Dzia-
łania moje zasadzają się:

Na wymowaniu zębów i tychże korzeni.

Zrównowaniu zębów przydługich.

Odlączaniu zębów zdrowych od zepsutych.

Oczyszczaniu zębów z kamienia winnego.

Umocowaniu chwiejących się zębów.

Plombowaniu czyli wypełnianiu zębów wy-
pruchniałych złotem lub innym kruszczem, tak,
iż onych bez najmniejszego bólu w późne lata
potrzebować można.

Wprawianiu zębów sztucznych pojedynczych
i całych krojów, tak, że ich od naturalnych roz-
różnić niepodobna.

Zęby będąc ozdobą ust, zapobiegają oraz
zwieźdzeniu policzek i są dla zdrowia niezbe-
dnymi narzędziami, zasługują przeto na nay-
większą około nich troskliwość.

JPani Hintz miniaturzysta, zabawi tu przez
czas niejaki. Polecając się swą sztuką względem
Prześwieetney Publiczności zapewnia akuratność
w pracy, z której u niego dowody widzieć można.

Mieszkają w domu *XX. Franciszkanów* na
ulicy *Trockiej* pod *Nrem 392*.

3 Wyjeżdża za granicę do *Prus* i *Saxonii*
Wileński Mieszczanin Jankiel Gabryelowicz Bry-
oty na dziesięć miesięcy.

Wilno dnia 3 marca v.s. 1820 roku.

Ogłasza się poraz drugi.

3 Rząd Obwodu Białostockiego podają do publicznej wiadomości, iż na fundamencie ukazu Rządzącego Senatu na dniu 14 grudnia r. z. 1819 wyszłego, skarbowy folwark Odelsk zwany w Sokolskim powiecie a Słoykowskim Amcie obwodu Biał. exystujący, z innemi wsiami do tegoż Amtu przynależącemi; jest przeznaczony do wypuszczenia w 12letnią dzierżawę od dnia 1 junii r. b. 1820. Węć życzący sobie ony zadziwiać, raczą stawić się dla licytacji do Rządu Obwodu Biał. 2 oddziału z kaucyami odpowiadającemi dwuletniej z wzmiankowanego majątku arendnej summie w terminach: pierwszym na dniu 17, drugim 22 marca i trzecim oraz ostatnim 5 kwietniar. b. intraty zaś z pomienionego folwarku postępowało w pierwej r. sr. 3406 kop. 71, a teraz za odrąceniem podług namienionego ukazu Rządzącego Senatu osobistych powinnościow p. mieszczan Odelskich odbywanych, jak o tym widzieć się daje poszczególnie z dołączający się w tej mierze specyfikacyi, w ogóle wszystkiego r. sr. 884 kop. 3 $\frac{1}{2}$ pozostaje r. sr. 2522 kop. 67 $\frac{3}{4}$, w którym to folwarku znajduje się poddanych męskiej płci dusz 349.

Sowietnik Milewicz.

Sekretarz Kardynałowski.

dow, o trzymujesz w rok 596 rub. kop. 90 ar.; azatem życzący nabydź takowy majątek, zechcą przybydź na terminy; mianowicie: pierwszy dnia 6, drugi 11 marca, a trzeci 20 mca maja terażn. 1820 roku, do gubernialnego Miń. Rządu, gdzie pokazano im będzie opisanie tego majątku z wartością jego. Dnia 10 lutego 1820 roku.

Assesor Bohdanowicz.

Sekretarz Arcimowicz.

Od Rządu gubernialnego Litewsko-Wileńskiego ogłasza się: iż Wileń. mieszczanina Jerzego Kuczyńskiego, dom drewniany i plac znajdujący się w mieście Wileń na przedmieściu Łukiskach, ocenione: dom do 220 rubli, a ziemia w ogóle 38 prętów i 18 pręcików mająca, do 152 rubli 72 kop. assyg. i miedzią; podług rozporządzenia tego Rządu, dla uczynienia satysfakcyi pretensorom Wileńskim: żydowi Hirszy Eliaszewiczowi i starszynie łukiskich tatarów, przyśadzoney przez Sąd Gł. Wileń. 1go Depart. pierwszemu za zabor wódki i rzeczy a ostatniemu za zepsucie okien w tatarskim meczecie; naznaczony na sprzedaż z publicznego targu w terminach: pierwszy dnia 14, drugi 18 a ostateczny dnia 20 następującego mca maja terażn. 1820 roku; azatem życzący nabydź takowy dom i ziemię, zechcą przybydź na terminy naznaczone do tutejszey mieskiej policyi. Dnia 6 februaryi 1820 roku.

Sowietnik Ławrynowicz.

3. Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się: iż w tutejszym Rządzie w czasie następujących kontraktow mińskich, mianowicie: dnia 6, 7 i 10 marca; i dnia 30 maja terażn. 1820 roku, za skarbową należność, będą przedawać się majątki, w Borysowskim powiecie obywateli: Pawlikowskich Biesiady z włościanami dusz płci męskiej 99, i Łyszkiewicz Szklency dusz 12, ze wszelkimi do nich przynależnościami z ziemią i lasami; a zatém życzący nabydź takowe majątki, zechcą przybydź dla licytacji na terminy wyżej naznaczone do tego gubernialnego Rządu, gdzie znajdą opisanie i wartość tych majątkow. Januaryi 31 dnia 1820 roku.

Sekretarz Arcimowicz.

3. Od Mińskiego gubernialnego Rządu ogłasza się: iż w tymże Rządzie w czasie następujących mińskich kontraktow, mianowicie: dnia 9, 10, 11 i 13 mca marca terażniejszego 1820 roku, za skarbową od Tura należność, będzie przedawać się majątek Grabow, w Mozyrskim powiecie położony, należący do obywatela Józefa Obuchowicza Podkomorzego ze wszelkimi przynależnościami i ziemią, w którym podług ostatniej rewizyi liczy się włościańskich 105 dusz płci męskiej; zatém życzący nabydź rzeczony majątek, zechcą przybydź na terminy wyżej naznaczone dla licytacji do tego gubern. Rządu, gdzie znajdą opisanie i wartość tego majątku. Januaryi 29 dnia 1820 roku.

Sekretarz Arcimowicz.

3. Od Mińskiego gubernialnego Rządu ogłasza się: iż za wypadającą sumę podług wiadomości prowiantskiej, w ogóle rub. 1,194 kop. 85, na borysowskim mieszkańcu Wulfie

Specyfikacya wykazująca jaka mianowicie postępowała intrata wykalkulowana jeszcze za byłego tu Pruskiego Rządu, z folwarku skarbowego Odelska, w Amcie Słoykowskim położenie mającego i wiele z oney intraty na fundamencie ukazu Rządzącego Senatu w dniu 14 grudnia r. 1819 nastalego odrąca się za uwolnienie Odelskich mieszczan od osobistych powinnościow, wspomnionemu folwarkowi spełnianych.

	Ilość byłej intraty srebrnem.		Ilość dusz męskiej płci do folwarku Odelska należących.
	rubli	kop.	
Dawniej postępowało z folwarku Odelska	3,406	71	349
Na fundamencie wzwyż wspomnionego Ukazu Rządzącego Senatu odrąca się za 1069 dni tłoki	79	80	
Za 599 podwod	53	85	
Za propinacye z czterech karczem w mieście Odelsku exystujących	420	—	
Oraz czynszu w pierwej Odelskimi mieszczanami do folwarku Odelska opłacanego	324	38 $\frac{1}{2}$	
w ogóle	884	3 $\frac{1}{2}$	
Zatym zostaje z folwarku Odelska intraty	2,522	67 $\frac{3}{4}$	

Sowietnik Milewicz.

Sekretarz Kardynałowski.

3 Od Mińskiego gubernialnego Rządu obwieszcza się: iż za wypadającą należność na byłym pińskim solnym dozorcę czyli przystawie Dobrzańskim, za straconą skarbową sol, będzie przedawać się z publicznego targu, majątek jego Lachowicze zowiący się, położony w poie Piń. ze wszelką do niego należącą budową i ziemią, w którym, podług ostatniej rewizyi, liczy się poddanych dusz płci męskiej 77, żeńskiej 63 dochodu zaś z niego, po odrąceniu rozcho-

Dworkindzie będzie przedawać się z publicznego targu dom jego drewniany z ziemią, znajdujący się w mieście Borysowie; a zatem życzący nabydź takowy dom, zechcą przybydź do tego gubern. Rządu dla licytacji na terminy: pierwszy dnia 9, drugi 10, trzeci 11, a dla przetargow dnia 13 następującego mca marca teraźniejszego 1820 roku, gdzie przy licytacji okazane będzie szczegółowe tego domu opisanie, z wyrażeniem przynoszącego rocznego dochodu z niego. Dnia 1 februaryi 1820 roku.

Sekretarz Arcimowicz.

3 Ostrzega się niniejszym każdego kogo to interesować może, iż oblig na rubli sr. ośmset przez W. Alexandra Raczkowskiego Strażnikowicza Par. w roku 1820 z dnia 12 na 13 mcalutego w nocy, na imie Franciszka Szpillera Kollegskiego Registratora na papierze ceny rubli as. sześć wydany, przez samegoż Szpillera napisany, a przez Raczkowskiego podpisany jest nikczemny i bez żadney waluty, że na ony W. Raczkowski żadnego niewziął grosza, z jakich zaś pobudek on nastanie wziął swoje niewymienią siędlatego, iż może JP. Szpiller przez delikatność i szacunek dla siebie ony zwróci aktorowi, w przeciwnym zdarzeniu, iżby nikt onego nie nabywał unikając własney straty uprasza się i że o zwrot takowego obligu poczynione już są kroki prawne uwiadamia się — W imieniu W. Alexandra Raczkowskiego takowe ogłoszenie podpisuję r. 1820 lutego 18 dnia. Justyn Wysocki b. Deputat. Dworżań. komisji kwater. W. Wolno drukować M. Pomarnacki S. Z. W.

3 W roku 1812 w mieście Wilnie niżej podpisanym zgubił pugilares w którym znajdował się oblig W. Bohdanowicza na rub. sr. 615 Maciejowi Mazowi wydany i rewers Leyby Wulfowicza trockiego z odebranych rub. sr. 69, niżej podpisanemu służący. O jakowej szkodzi niżej podpisany w tymże roku przez awizacyą w Gazecie Publiczność zawiadomił, lecz przez niemało lat upłynionych o takowych papierach i dalszych nieotrzymał żadney wiadomości i sądził bydyż one zupełnie zaginionemi. Ale gdy dopiero dało się słyszeć, iż oblig W. Bohdanowicza znajduje się w ręku obcym, który może za onym dopominać się powyższej summy, gdy nie może wynaleść uprzedney awizacyi z przyczyny iż się to działo w czasie rewolucyjnym, gdy nawet i Redakcyja całkiem nowa nastąpiła, przeto powtórnie ogłasza przez Gazetę o takowych zaginionych papierach, a razem zastrzega aby nikt onych nie nabywał. Takż jeżeliby takowe papiery rąk czyich doszły, więc uprasza o zatrzymanie i danie wiadomości niżej podpisanemu w domu jego własnym przy bramie zarzeczney, lub na Sni-piszkach, za co otrzyma przyzwolitą nadgodę. 1820 roku februaryi 23 dnia.

Jan Grzybowski.

3. Od Rządu gubernialnego mińskiego ogłasza się: iż na zaspokojenie liczących się niedopłat za pobory akcyzowe na byłych członkach kommissyi mieskiej: Felixie Kalinowskim, Trojanie Kluczyńskim i Felicjanie Karpowiczu, w ogóle do 289 rub. kop. 90½ srebr. z penami od każdego rubla po 27 i pół kop., będą przedawać się z publicznego targu murywane ich domy, znajdujące się w mieście Mińsku; a zatem życzący nabydź takowe domy, zechcą przybydź dla licytacji do mińskiego gubernialnego

Rządu na terminy: pierwszy dnia 9, drugi 10, a trzeci 11, a dla przetargow dnia 13 miesiąca marca teraźniejszego 1820 roku, gdzie grzy targach okazane będą szczegółowe tych domow opisanie z wyrażeniem przynoszącego rocznego z nich dochodu. Dnia 19 lutego 1820 r.

Sekretarz Fel. Arcimowicz.

3. Od mińskiego gubernialnego Rządu ogłasza się: iż w tymże Rządzie w czasie następujących mińskich kontraktow, to jest: dnia 6 i 13 mca marca, i dnia 20 mca maja teraźniejszego 1820 roku, za nieopłacenie trymanego odkupu w gubernii Twerskiej, będą przedawać się majątki obywatela Grafa Stanisława Nikołajewicza Mannuzego, nazywające się Domaszy i Rymaszy, znajdujące się w powiecie Dżisnieńskim, zawierające poddanych dusz 72 płci męzkich ze wszelkimi przynależnościami, ziemią, lasami; a zatem życzący nabydź takowe majątki, zechcą przybydź do tego gubernialnego Rządu, dla licytacji, w którym znajdą opisanie tych majątkow z wartościami ich. Dnia 19 lutego 1820 roku.

Sekretarz Arcimowicz.

3. Wzywają się niniejszym wszyscy kredytorowie Tomasza i Barbary z Karwowskich Nowodworskich dziedzicow folwarku Ostrowa w powiecie Sokolskim w obwodzie białostockim położonego, którzy do rozpoczętego procesu konkursowego już stawali, jak i ci którzy jeszcze nie stawali, słowem, wszyscy którzy z jakiegobądź względu i pretextu sądzą mieć prawo poszukiwania za swe pretensye z rzeczzonego majątku Nowodworskich satysfakcyi, iżby w dniu 6 apryla roku bieżącego jako w terminie z porozumienia się wiadomych między sobą kredytorow ude-terminowanym, i z prawnego obwieszczenia wypadającym, nieochybnie przed sądem exdywizorskim na tenże dzień 6 apryla zebrać się mającym w folwarku Ostrowka stawali, i pretensyow swoich dopilnowali gdyż w tymże terminie ostatecznie już całe dzieło taxy i exdywizyi pomienionego majątku na skutek remissyynego dekretu załatwionym zostanie, a na niestawających amissya, czyli wieczny upadek ich należności zapisany będzie.

Ze takowa awizacya może być do druku przyiętą poświadczam Jakób Towiański Ziem. Pitu Wileń. Pisarz.

3 Nasienie Koniczyny czerwonej, krajowej, zbioru przeszłorocznego w najlepszym gatunku, znajduje się do sprzedania w handlu Józefa Kopsch, funt po złotych dwa.

N o w e X i a ż k i.

Dnia 15 stycznia wyszedł z druku 154 Ner Tygodnika Wileńskiego, w którym są następne materye: Monolog Hamleta wytłumaczony przez S. Trembeckiego — Sąd Iowisza, wiersz R. Korsaka — List tegoż do Marszałka S. w czasie wesela córki jego — Porównanie życia Szurłowskiego i Baki na wzór Plutarcha — Do Koryla, wiersz J. Jasińskiego Gener. — Bibliografia — Materye w N. 155: Porównanie życia Szurłowskiego i Baki (dokończenie) — Rozmowy Lucyana — Spiewy ludu litewskiego, na wiersz polski przełożone przez E. Staniewicza — Wieśniak, wiersz Biesieckierskiego — Bibliografia.

Można to pismo peryodyczne prenumerować we wszystkich pocztamtach, gdzie się przyymuje prenumerata na Kurjera Litewskiego — Cena roczney prenumeraty na miejscu rub. 3 srebr, z pocztą rub. 5.